

Державні та громадські організації в системі управління масовою спортивною та фізкультурно-оздоровчою роботою

Фізична культура

це

складова частина загальної культури суспільства, спрямована на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини з метою гармонійного формування її особистості.

Характеристика нормативно-правових актів, що регулюють фізичну культуру, спорт та туризм в Україні

Спорт є органічною частиною фізичної культури, особливою сферою виявлення та уніфікованого порівняння досягнень людей у певних видах фізичних вправ, технічної, інтелектуальної та іншої підготовки.

Основними актами законодавства у сфері ФК та туризму є:

Закон України від 24 грудня 1993 року "Про фізичну культуру і спорт".

Закон України від 15 вересня 1995 р. "Про туризм".

До іншої групи нормативно-правових актів у сфері фізичної культури і спорту відносять загальноновизнані принципи міжнародного права, конвенції, хартії і міжнародні договори України про спорт. Дані акти набувають чинності на території України після їх ратифікації Верховною Радою України. Так, Верховною Радою України була ратифікована Європейська Конвенція про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів, і зокрема футбольних матчів.

Оснoву законодавства про фізичну культуру і спорт становить **Закон України "Про фізичну культуру і спорт"**, нова редакція якого набула чинності з 1 січня 2011 р.

Цей Закон регулює найбільш значущі, найважливіші суспільні відносини у сфері фізичної культури і спорту шляхом встановлення загальнообов'язкових правил (норм), містить положення про правове становище суб'єктів цієї сфери, а також визначає особливості організаційного, кадрового, фінансового та іншого забезпечення відповідної діяльності.

Управління сферою фізичної культури та спорту

Верховна Рада України

Кабінет Міністрів України

Міністерство молоді та спорту
України

Структурний підрозділ з
питань фізичної культури і
спорту місцевих органів
виконавчої влади

Систему органів управління
фізичною культурою, спортом
та туризмом становлять:

Державний комітет
України у справах
сім'ї та молоді

ВРУ

КМУ

Державний комітет
України з питань
фізичної
культури і спорту

Державна
туристична
адміністрація
України

Систему державних органів у сфері фізичної культури і спорту залежно від обсягу компетенції поділяють на три види:

- органи загальної компетенції;

- органи міжгалузевої (функціональної) компетенції;

- органи галузевої (спеціальної) компетенції.

Державне управління фізичною культурою і спортом здійснюється:

- на центральному рівні – органи управління з питань фізичної культури і спорту ;
- на регіональному рівні – органи управління фізичною культурою і спортом;
- на місцевому рівні - місцеві органи управління Комітети з фізичної культури і спорту районних адміністрацій і міських рад;
- на рівні селищних утворень – громадські комісії або відділи з фізичної культури і спорту .

Особливістю управління у галузі фізичної культури і спорту органами загальної компетенції є те, що вони здійснюють зазначену діяльність і разом з тим розв'язують інші завдання, віднесені до їхньої компетенції, – розвиток економіки, соціальної сфери, національної безпеки та оборони тощо. Органи міжгалузевої компетенції координують діяльність інших органів виконавчої влади з вирішення окремих питань міжгалузевого характеру.

Цю групу представлено переважно державними комітетами (державними службами) та деякими міністерствами (наприклад, у сфері спорту Міністерством фінансів тощо). На відміну від них, для органів галузевої (спеціальної) компетенції управління у галузі фізичної культури і спорту є основним або одним з основних напрямів їхньої діяльності.

До системи державних органів загальної компетенції, які здійснюють управління у галузі фізичної культури і спорту, належать: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, місцеві органи виконавчої влади.

СУБ'ЄКТИ СФЕРИ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І
СПОРТУ

Органи державної влади та їх
підрозділи на місцевому рівні

Громадські організації

Спортивні федерації

Державні органи управління в галузі ФКіС

Верховна Рада України визначає державну політику й здійснює законодавче регулювання відносин в сфері фізичної культури та спорту, а також здійснює в межах своїх повноважень контроль за реалізацією державної програми розвитку цієї сфери й за виконанням законодавства про фізичну культуру та спорт.

Важливі функції у цій сфері виконує Кабінет Міністрів України, який визначає напрями розвитку фізичної культури та спорту, спрямовує діяльність підпорядкованих йому органів на виконання законів України «Про фізичну культуру і спорт». Як суб'єкт державного регулювання в галузі спорту Кабінет Міністрів України визначає напрями розвитку фізичної культури та спорту, спрямовує діяльність підпорядкованих йому органів виконавчої влади; розробляє на строк своїх повноважень програму діяльності, яка спрямована на відродження відповідної галузі, укладає міжурядові угоди і координує міжнародне співробітництво з питань розвитку фізичної культури і спорту в Україні.

Державні органи управління в галузі ФКіС

Як суб'єкт адміністративно-правового регулювання у галузі фізичної культури і спорту **Кабінет Міністрів України** виконує такі функції:

- надає інформацію Верховній Раді України щодо діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з розвитку фізичної культури і спорту;
- визначає перелік закладів фізичної культури і спорту, яким надається статус бази олімпійської та параолімпійської підготовки, затверджує Меморандуми взаєморозуміння зі співробітництва у сфері фізичної культури і спорту;
- призначає стипендії Кабінету Міністрів України видатним спортсменам, тренерам та діячам фізичної культури і спорту;
- затверджує порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку фізичної культури і спорту серед працівників і військовослужбовців правоохоронних органів на певний бюджетний рік тощо.

Державні органи управління в галузі ФКіС

Міністерство молоді та спорту України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Міністерство молоді та спорту України входить до системи органів виконавчої влади і є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері освіти і науки, інновацій та інформатизації, інтелектуальної власності, молоді, фізичної культури та спорту.

Органи місцевого самоврядування сприяють розвитку самодіяльного масового спорту (основу його становлять різноманітні фізкультурно-спортивні секції), заохочують і стимулюють діяльність підприємств, установ, організацій і громадян у цій сфері. Місцеві ради запроваджують систему пільг і заохочень для підприємств, які спрямовують частину свого прибутку на розвиток фізичної культури і спорту, будівництво об'єктів фізкультури та спорту, організацію відпочинку.

Державні органи управління в галузі ФКіС

Не допускається використання коштів Державного бюджету України та бюджетів місцевого самоврядування, а також позабюджетних коштів, передбачених на фізичну культуру, спорт та туризм, не за призначенням. На розвиток фізичної культури і спорту підприємства, установи і організації спрямовують кошти в порядку, визначеному законодавством.

Місцеві ради запроваджують систему пільг і заохочень для підприємств, які спрямовують частину свого прибутку на розвиток фізичної культури і спорту, будівництво об'єктів фізкультури і спорту, організацію відпочинку. Відповідно до Закону України від 5 лютого 1993 р. "Про сприяння соціальному становленню і розвитку молоді України"¹ учні, студенти, всі неповнолітні мають право на безкоштовне і пільгове користування об'єктами фізкультури і спорту.

Громадські організації управління в галузі ФКіС

Товариства є первинні фізкультурно-спортивні організації: колективи фізкультури, фізкультурно-оздоровчі та спортивні клуби, які створюють за місцем роботи і навчання. Кошти Товариства утворюються з внесків, пожертв, проведення виставок, лотерей, лекцій, спортивних та інших заходів, прибутків від виробничої, господарської та видавничої діяльності. Право розпоряджатися коштами належить виборним органам Товариства. Всі кошти від господарської та виробничої діяльності використовуються для виконання статутних цілей та завдань

**Спортивна
федерація (асоціація,
спілка, об'єднання тощо)**

громадська організація
фізкультурно-спортивної
спрямованості, створена для
розвитку відповідного виду спорту

Спортивні федерації діють на підставі статуту. У статуті спортивної федерації зазначається, який вид спорту вона розвиває. Спортивна федерація в Україні може мати місцевий або всеукраїнський статус. Вступ спортивної федерації до відповідної міжнародної спортивної організації не є підставою для її перереєстрації як міжнародного об'єднання громадян.

У найменуванні спортивної федерації зазначається вид спорту, розвитку якого вона сприяє.

Спортивній федерації надається статус національної спортивної федерації відповідно до законодавства України. Статус національної спортивної федерації надається тільки одній спортивній федерації з відповідного виду спорту.

Спортивні федерації в Україні

Діяльність спортивних федерацій

Забезпечення інтересів членів відповідних спортивних федерацій у сфері спорту, в тому числі сприяння захисту їх соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних та інших інтересів;

Сприяння розвитку відповідного виду (видів) спорту шляхом участі у розробленні та виконанні відповідних програм;

Залучення різних груп населення до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності;

Сприяння підготовці спортсменів національних збірних команд та забезпечення їх участі в офіційних міжнародних спортивних змаганнях

Організація та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів;
Участь у здійсненні кадрового забезпечення розвитку відповідного виду (видів) спорту;

Сприяння розвитку міжнародного співробітництва у сфері фізичної культури і спорту.

Проблеми управління в
сфері фізичного
виховання і спорту

Низька фінансова підтримка галузі
ФКіС та туризму з боку держави.

Суперечності між органами
управління ФКіС на місцевому та
державному рівнях в процесі
виконання своїх повноважень та
розподілу коштів з бюджетів.

Високий рівень комерціалізації
сфери спорту та ФК, що потребує
додаткового законодавчого
врегулювання з боку держави та
відповідних органів управління у
галузі.

Тенденції управління в сфері фізичного виховання і спорту

Основні напрямки діяльності у галузі управління:

- 1) – особливості системи управління в галузі фізичної культури та спорту визначаються процесами його комерціалізації, яка розділила аматорський та професійний спорт;
- 2) – основним фактором, який визначає особливості управління в професійному спорті, є той, що він є частиною галузі розважальних послуг. Це потребує постійного моніторингу зовнішнього середовища, організації потужної реклами, розробки специфічних методів мотивації спортсменів та ін.;
- 3) – в некомерційних організаціях та установах основу фінансування складають державні кошти, а специфіка управління обумовлена соціальною спрямованістю даних організацій;

Тенденції управління в сфері фізичного виховання і спорту

4) – некомерційні організації в сфері фізичної культури та спорту як правило фінансуються та управляються державою. На сьогодні, важливим завданням вдосконалення системи державного управління галуззю є її децентралізація та розширення процесів регіоналізації, що відповідає сучасним європейським тенденціям менеджменту у зазначеній сфері. Однак, суттєвою вадою цього процесу є нездатність місцевих органів влади забезпечувати фінансування широкомасштабних проектів розвитку спортивної інфраструктури;

5) – під час реформування системи управління розвитком фізичної культури та спорту необхідно максимально використовувати існуючий досвід розвинутих країн, де функції державного управління виконуються виключно відносно Олімпійського руху, та залучення в фізкультурний рух максимально широких верств населення, в той час, як управління комерційною складовою має бути побудовано на суто ринкових механізмах з урахуванням останніх досягнень сучасного менеджменту.

Перспективи розвитку фізичної культури та спорту в Україні

Головною проблемою системи управління сферою фізичної культури і спортом в Україні є відсутність відповідної чіткої управлінської вертикалі, що створює серйозні проблеми для ефективного управління та реалізації пріоритетних завдань державної політики у цій сфері, зокрема, і на регіональному рівні.

Функції та повноваження щодо розвитку фізичної культури і спорту, на жаль, досі залишаються розпорошеними між Міністерством у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерством освіти і науки, добровільними спортивними товариствами, що, відповідно, негативно позначається на ефективності роботи територіальних органів виконавчої влади з питань фізичної культури і спорту, дотримання стратегічно важливих пріоритетів у цій сфері тощо. Але, можна не сумніватися, рано чи пізно системні зміни у системі управління сферою фізичної культури і спорту в Україні відбудуться. У т.ч. враховуючи позитивний зарубіжний досвід системи розвитку фізичної культури і спорту на регіональному рівні.

Перспективи розвитку фізичної культури та спорту в Україні

Ситуація в сфері фізичної культури та спорту залишається складною. Найгострішою проблемою є низький рівень залучення населення (13%) до занять фізкультурно-оздоровчої спрямованості.

За цим показником Україна суттєво поступається: Фінляндії, Швеції, Великобританії, Чехії, Німеччині та деяким іншим країнам. Світовий досвід засвідчує, що оптимальна рухова активність упродовж усього життя кожної людини — найефективніший засіб профілактики захворювань та зміцнення здоров'я. За очікуваною тривалістю життя населення України посідає одне з останніх місць в Європі.

Проблемним є подальше забезпечення гідного представництва держави у світовому спортивному русі. Особливе занепокоєння викликає результативність підготовки резерву для національних збірних команд України, особливо, з олімпійських видів спорту.

Все це має бути одним з першочергових національних пріоритетів розвитку суспільства. Проте вирішення цих завдань неможливе без удосконалення вітчизняної нормативно-правової бази, наукового, матеріально-технічного та медичного забезпечення, оптимізації системи управління сферою фізичної культури і спорту, а також без достатнього рівня фінансування сфери з боку державного та місцевих бюджетів.

АРМІЯ
INFORM

11 вересня

День фізичної культури і спорту України

ДЯКУЮ

ЗА

УВАГУ!